

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Національний університет «Запорізька політехніка»

ЕП, ФЕУ

(повне найменування інституту, факультету)

Фінанси, банківська справа та страхування

(повне найменування кафедри)

Пояснювальна записка

до дипломного проекту (роботи)

Майстер

(ступінь вищої освіти)

на тему Інновації у діяльності страхових компаній  
України

Виконав: студент(ка) VI курсу, групи ФЕУ-18м

Спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування  
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма (спеціалізація)

Фінанси і кредит

Воронін Р.Б.

(прізвище та ініціали)

Керівник Бабенко-Левара В.М.

(прізвище та ініціали)

Рецензент Савченко В.М.

(прізвище та ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Національний університет «Запорізька політехніка»  
(повне найменування закладу вищої освіти)

Інститут, факультет ЕГІ, ФЕУ  
Кафедра Фінанси, банківська справа та страхування  
Ступінь вищої освіти Магістр  
Спеціальність 072, Фінанси, банківська справа та страхування  
(код і найменування)  
Освітня програма (спеціалізація) Фінанси і кредит  
(назва освітньої програми (спеціалізації))

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри К.Е.Н., доцент  
Шаров С.В.  
«17» 12 2019 року

ЗАВДАННЯ  
НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТА(КИ)

Вороніна Руслана Борисівна  
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) Інновації у діяльності страхових компаній України

керівник проекту (роботи) Бабенко-Левада В.Т., к.е.н., доцент  
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «01» 11 2019 року № 360

2. Строк подання студентом проекту (роботи) 13.12.2019

3. Вихідні дані до проекту (роботи) Основні показники страхового ринку за 2010-2019 роки

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Розділ 1: Теоретичні основи страхової діяльності в Україні  
Розділ 2: Аналіз діяльності страхових компаній України на сучасному етапі  
Розділ 3: Напрями та перспективи розвитку інновацій у діяльності страхових компаній України  
Розділ 4: Особливі риси та тенденції в надзвичайних випадках

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Рис. 2.1. Динаміка страхових премій за 2015-2017 рр., 1 півр. 2018 р. (млн. грн.)  
Рис. 2.2. Структура валових страхових премій станом на 30.06.2017 та 30.06.2018  
Рис. 2.3. Структура чистих страхових премій станом на 30.06.2017 та 30.06.2018  
Рис. 2.4. Структура чистих страхових премій за видами страхування станом на 30.06.2018 (млн. грн.)

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

| Розділ           | Прізвище, ініціали та посада консультанта | Підпис, дата   |                           |
|------------------|-------------------------------------------|----------------|---------------------------|
|                  |                                           | завдання видав | прийняв виконане завдання |
| Розділ 1         | Бабенко-Левада В.Г. к.е.н даєнт           |                |                           |
| Розділ 2         | Бабенко-Левада В.Г. к.е.н даєнт           |                |                           |
| Розділ 3         | Бабенко-Левада В.Г. к.е.н даєнт           |                |                           |
| Розділ 4         | Муравей С.М. старший викладач             |                |                           |
| Керівник проєкту | Цередишченко Н.О. старший викладач        |                |                           |
|                  |                                           |                |                           |
|                  |                                           |                |                           |

7. Дата видачі завдання « 20 » березня 2019 року.

### КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

| № з/п | Назва етапів дипломного проєкту (роботи)                                 | Строк виконання етапів проєкту (роботи) | Примітка |
|-------|--------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|----------|
| 1.    | Збір матеріалу на проєктування                                           | 20.02.2019                              |          |
|       |                                                                          | 01.03.2019                              |          |
| 2.    | Групування та аналіз зібраного матеріалу. Уточнення завдань проєктування | 01.03.2019                              |          |
|       |                                                                          | 10.04.2019                              |          |
| 3.    | Виконання технічної частини роботи                                       | 05.06.2019                              |          |
| 4.    | Виконання графічної частини роботи                                       | 05.06.2019                              |          |
| 5.    | Написання та оформлення дипломної магістерської роботи                   | 01.09.2019                              |          |
|       |                                                                          | 10.10.2019                              |          |
| 6.    | Перевірка роботи керівником, консультантом                               | 10.10.2019                              |          |
| 7.    | Попередній захист роботи                                                 | 23.10.2019                              |          |
| 8.    | Переглядання, оформлення дипломної магістерської роботи                  | 03.12.2019                              |          |
| 9.    | Захист роботи                                                            | 16.12.2019                              |          |
|       |                                                                          |                                         |          |
|       |                                                                          |                                         |          |
|       |                                                                          |                                         |          |

Студент(ка)

(підпис)

Ворожін Р. Б.  
(прізвище та ініціали)

Керівник проєкту (роботи)

(підпис)

Бабенко-Левада В. Г.  
(прізвище та ініціали)

## АНОТАЦІЯ

***Воронін Р.Б. «Інновації у діяльності страхових компаній України»-***  
дипломна магістерська робота.

Дипломна магістерська робота зі спеціальності 072 магістр фінансів, банківської справи та страхування. - Кафедра фінансів, банківської справи та страхування, Національний університет «Запорізька політехніка», 2019.

Досліджено сутність та місце інновацій як фактору підвищення ефективності страхової діяльності. Виявлено специфічні особливості інноваційного розвитку страхування, що є результатом особливостей його функціонування, як складової фінансової системи. Виявлено та проаналізовано особливості інноваційного розвитку страхової діяльності в зарубіжних країнах. Охарактеризовано основні тенденції розвитку страхових продуктів, серед яких: соціальні мережі, хмарні технології, інтернет, автоматизація бізнес – процесу та збільшення частки прямих продажів. Визначено тенденції та обґрунтовано перспективи використання сучасних інформаційних технологій в страховій діяльності. Доведено, що автоматизація, інтернет – страхування та розробка онлайн – страхування є необхідною складовою для ефективного управління страховою компанією.

Результати та їх новизна. Реалізація мети дослідження обумовлює необхідність вирішення таких завдань: - виявлення сутності й функцій страхування у ринковій економіці, обґрунтування необхідності страхового захисту та визначення ролі категорії страхування у системі економічних відносин; взаємодія суб'єктів страхового ринку у ринковій економіці; державне регулювання ринку страхових послуг.

**КЛЮЧОВІ СЛОВА:** ІННОВАЦІЇ, СТРАХУВАННЯ, РИНОК СТРАХОВИХ ПОСЛУГ, ПЕРЕСТРАХУВАННЯ, РИЗИКИ, ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ, МЕХАНІЗМ СТРАХУВАННЯ.

## ANNOTATION

***Voronin RB "Innovations in the activity of insurance companies of Ukraine"***  
**- master's thesis.**

Master's degree in specialty 072 Master of Finance, Banking and Insurance. - Department of Finance, Banking and Insurance, Zaporizhia Polytechnic National University, 2019.

The essence and place of innovations as a factor of increase of efficiency of insurance activity are investigated. The specific features of innovative development of insurance are revealed, which are the result of peculiarities of its functioning as a component of the financial system. The features of innovative development of insurance activity in foreign countries are identified and analyzed. The basic tendencies of development of insurance products are characterized, among them: social networks, cloud technologies, the Internet, automation of business process and increase of the share of direct sales. Trends and prospects of using modern information technologies in insurance business are determined. It has been proven that automation, online insurance and online insurance development are essential for effective management of an insurance company.

Results and their novelty. The realization of the purpose of the research stipulates the need to solve the following tasks: - identification of the nature and functions of insurance in a market economy, justification of the need for insurance protection and determining the role of insurance category in the system of economic relations; interaction of insurance market actors in a market economy; state regulation of the insurance market.

KEYWORDS: INNOVATION, INSURANCE, INSURANCE MARKET, REINSURANCE, RISKS, STATE ADJUSTMENT, INSURANCE MECHANISM.

**ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ,  
СКОРОЧЕНЬ ТА ТЕРМІНІВ**

|         |   |                                       |
|---------|---|---------------------------------------|
| ВР      | - | Верховна Рада                         |
| ГОСТ    | - | государственный стандарт              |
| ГН      | - | гігієнічні норми                      |
| ДСанПіН | - | Державні санітарні правила і норми    |
| ПАТ     | - | публічне акціонерне товариство        |
| НПАОП   | - | нормативні акти з охорони праці       |
| НС      | - | небезпечна ситуація                   |
| ПК      | - | персональний комп'ютер                |
| ПУЕ     | - | правила устрою електроустановок       |
| РД      | - | робочий документ                      |
| РІНР    | - | рятувальні та інші невідкладні роботи |
| СК      | - | страхова компанія                     |
| в т.ч.  | - | в тому числі                          |

## ЗМІСТ

ЗАВДАННЯ НА МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ

АНОТАЦІЯ

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ВСТУП

8

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ 10

1.1 Страховий ринок та його структура 10

1.2 Поняття та функції страхових компаній 19

1.3 Інноваційний розвиток страхової діяльності як основа підвищення її ефективності 23

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ 30

2.1 Загальна характеристика страхового ринку України 30

2.2 Аналіз фінансово-економічних показників діяльності страхових компаній України за 2016-2018рр. 35

2.3 Характеристика сучасних тенденцій інноваційного розвитку страхової діяльності 74

РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ 79

3.1 Зарубіжний досвід інновацій у діяльність страхових компаній 79

3.2 Характеристика сучасних тенденцій інноваційного розвитку страхової діяльності в Україні 82

РОЗДІЛ 4 ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ 85

ВИСНОВКИ 102

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 107

ДОДАТКИ 111

Додаток А Сформовані страхові резерви за 2016-2018 роки  
Додаток В Резерви зі страхування життя за 2016-2018 роки

### Список використаних джерел

1. Про Інноваційну діяльність : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
2. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.minfin.gov.ua/>
3. Аккозов Б. Страховщики РК готовы к online-страхованию, а законодательство – нет / Б. Аккозов // КУРСИВ.kz [сайт]. – Режим доступу: [http://www.kursiv.kz/news/details/finansy/strakhovshchiki\\_rk\\_gotovy\\_k\\_online\\_strakhovaniyu\\_a\\_zakonodatelstvo\\_net/](http://www.kursiv.kz/news/details/finansy/strakhovshchiki_rk_gotovy_k_online_strakhovaniyu_a_zakonodatelstvo_net/).
4. Базилевич В.Д. /Історія економічних учень [Текст]: підручник у 2-х ч. / за ред.– Т. 2. – К.:Знання, 2006. – С. 312-324.
5. Керівництво Осло. Рекомендації зі збору та аналізу даних стосовно інновацій [Oslo Manual: Guidelines for Collecting and Interpreting Innovation Data, 3rd EditionOECD/EC, 2005] // UNESCO [сайт]. – Режим доступу: [http://www.uis.unesco.org/Library/Documents/OECD OsloManual 05\\_rus.pdf](http://www.uis.unesco.org/Library/Documents/OECD OsloManual 05_rus.pdf).
6. Павлова О. Страховой бизнес берет курс на инновации О. Павлова // PCWeek: идеи и практики автоматизации [сайт]. – Режим доступу: <http://www.pcweek.ru/idea/article/detail.php?ID=123103>.
7. Пікус Р.В. Інновації в страхуванні: світовий досвід, напрямки розвитку в Україні / Р.В. Пікус // Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2009. – №18. – С. 135-140.
8. Погорлецкого А.И, С.Ф. Сутырина. – М Международный биз-нес. Теория и практика: учебник для бакалавров /.: Юрайт, 2014. – С. 261-275.
9. Річний звіт СК "Альфа страхування" за 2013 рік [Електронний ресурс] // СК "Альфа страхування": [сайт]. – Режим доступу: <https://alfaic.ua/page/otchety-i-dokumentatsiya>.
10. Christensen C. Christensen: We are living the capitalist's dilemma // CNN Edition: International, 2013 [сайт]. – Режим доступу: <http://edition.cnn.com/2013/01/21/business/opinion-clayton-ristensen/index.html>.
11. Friendsurance [сайт]. – Режим доступа:

<http://www.friendsurance.com/>. Insurance @ Digital – 20X by 2020 // The Boston Consulting Group. – 2014. – P. 3-38.

12. Insurance Customers Would Consider Buying Insurance from Internet Giants, According to Accenture's Global Research [Electronic resource]. – Режим доступу: <http://newsroom.accenture.com/news/insurance-customers-would-consider-buying-insurance-from-internet-giants-according-to-accentures-global-research.htm>.

13. Insurethebox [сайт]. –Режим доступа: <http://www.insurethebox.com/>.

14. Katkov N. IT Spending Trends in the Japanese Insurance Industry: 2011 [Текст] / N. Katkov, KyongSun Kong // Celent [сайт]. – Режим доступу: <http://www.celent.com/reports/it-spending-trends-japanese-insurance-industry-2011>.

15. Kong KyongSun. Online Insurance in Japan: Seeking Avenues for Greater Growth / KyongSun Kong // Celent [сайт]. – Режим доступу: <http://www.celent.com/reports/online-insurance-japan-seeking-avenues-greater-growth>.

16. Martin J. The Innovation Imperative / J. Martin, W. Zultowski // WZ Research + Consulting [сайт]. – Режим доступу: <http://www.wzresearch.com/pdf/innovation.pdf>.

17. Mini-roundtable: Innovation in the insurance industry // Risk&Compliance. – June. – 2014. – P. 3-16.

18. The Accenture 2013 Consumer-Driven Innovation Survey: Explore the data [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.accenture.com/microsites/consumerdriveninnovation/Pages/index.aspx>.

19. The digital insurer. A new era in insurance: Cloud computing changes the game // Accenture. – 2012. – P. 4-1

20. Гориславець П. А. Інновації у сфері страхування / П. А. Гориславець, Л. А. Алешко // Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури: європейський вектор – нові виклики та можливості: тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. – С. 96-97.

21. Забурмеа Є. М. Маркетинг страхових інновацій / Є. М. Забурмеа // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Логістика. – 2014. – № 811. – С. 137-141.
22. Кострач Л. М. Тенденції розвитку страхових компаній в Україні / Л. М. Кострач, Л. О. Рудь // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2015. – № 2. – С. 135-153.
23. Пікус Р. Інноваційний розвиток страхової діяльності як основа підвищення її ефективності / Р. Пікус, В. Заколюдажний // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2015. – Вип.3. – С. 72-80.
24. Денисенко М.П., Корга О.П. Інновації на страховому ринку України // Інвестиції: практика та досвід. — 2015. — № 21. — С. 79—82.
25. Жилкина А.Н. Инновационный подход в управлении страховым бизнесом: Монография. — СПб.: Издво С.Петербург. унта управления и экономики, 2014. — 126 с.
26. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України за 9 місяців 2016 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [https://nfr.gov.ua/files/DepFinMon/sk\\_III\\_2016.pdf](https://nfr.gov.ua/files/DepFinMon/sk_III_2016.pdf)
27. Завьялов С.В. Развитие инновационной деятельности страховых компаний: автореф. дисс. — М., 2010. — 23 с.
28. Клёцкин А.Н. Совершенствование страхования инновационного продукта: автореф. дис. ... канд. экон. наук. — М., 2009. — 23 с
29. Кокшаров Р. В. Форми взаємодії страхової та банківської систем та причинно-наслідков і зв'язки цих систем / Web-ресурс научно практических конференций [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://www.confcontact.com/2009\\_koksharov.php](http://www.confcontact.com/2009_koksharov.php)
30. Охріменко О.В. Страхування: інноваційна модель страхового продукту/Економіка [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc\\_gum/Ekonk/2005\\_15/012\\_ohrimenko.pdf](http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Ekonk/2005_15/012_ohrimenko.pdf)
31. Мілошевич Н. В. Тенденції розвитку інноваційної діяльності страхових компаній України / Вісник НТУ “ХПІ”. – 2013 – № 53 (1026) – С.